

5770

	TASTE OF LIMMUD	
--	----------------------------	--

הִישָׁן יִתְחַדֵּשׁ וְהַחֲדָשׁ יִתְקַדֵּשׁ

...hajasjan jitchadesj wehechadasj jitkadeesj...

...wat oud is wordt vernieuwd en wat nieuw is wordt geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbijn van Israel

Igrot Haraya, Igeret 164

Sjabbat 10 juli / 28 tammoez 5770

Sidra Matot-Masee, Bemidbar [Numeri] 30:2-36:13, Tanach blz. 332-348

Haftara: Jirmeja 2:4-28, 3:4, 4:1-2, Tanach blz. 916-919, 920, 922

Vertaling: Sera Spanier

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5769/Mattot-Maasei/

MATOT-MASEE

Deze sidra sluit het boek Bemidbar [Numeri] af. Israël is in oorlog met Midjan. De stammen van Reuven, Gad en de helft van de stam Menasjè krijgen toestemming zich te vestigen in de Trans-Jordaanse gebieden, maar moeten beloven om mee te vechten om Kenaän te veroveren.

De reizen van het volk gedurende deze veertig jaar in de woestijn worden samengevat en de grenzen van Kenaän worden vastgesteld. De wetten voor iemand die onopzettelijk en ander vermoordt, worden beschreven alsook de en de steden die als toevluchtsoord voor de moordenaar zullen dienen.

[Een andere invalshoek](#)

Matot-Masee – Yossi Chajes

Yossi Chajes is senior universitair docent aan de faculteit Joodse Geschiedenis van de Universiteit van Haifa. Hij is bezig een boek te schrijven over het "Magic Taboo" over de Joodse cultuur evenals een boek over kosmologische cartografie tijdens het vroege moderne Jodendom.

Het slot van het boek Bemidbar brengt ons naar de sidra Masee, of "reizen". We lezen hierin een verkort reisverslag over veertig jaar rondzwerven door de woestijn. Wat kunnen we vandaag de dag vinden in/leren over/ deze woestijnduinen en oases?

In 33:9 lezen we: "...en nadat ze Mara [de naam van de plaats betekent 'bitter'] verlaten hadden, kwamen ze aan in Eliem. In Eliem waren twaalf waterbronnen en zeventig dadelpalmen; daar sloegen ze hun kamp op." Dit is wel weer een overgang, ja... maar het naast elkaar vertellen van plaatsen met bitter en zoet water heeft het onze heilige leraren lang gefascineerd. Als alle geschetste reizen in deze sidra als symbolische stations op onze huidige reis door het leven en door de Tora, dan hebben onze leermeesters hier een uiterst belangrijk en voornaam punt gevonden.

R. Israel Baäl Sjem, de Baäl Sjem Tov leerde dat als men een Torageleerde Jood zag die zich desalniettemin minder dan een *Mensch* gedroeg, dan kon men ervan uitgaan dat deze man van "het bittere water" had gedronken. De kleinzoon van de Baäl Sjem Tov, R. Moshe Chaim Ephraim van Sudilkov verklaarde verder dat "onze Tora allebei heeft, zoet water en bitter water". Als overduidelijk bewijs voerde hij aan dat sinds mensenheugenis zowel heiligen als zondaren erin geslaagd zijn om zowel de hoogste vormen van dienst aan God als het laagste van menselijke degradatie te bewerkstelligen, allebei onderbouwd met aanhalingen uit de Tora en rabbijnse literatuur.

Dat een geloof of gedrag onderbouwd kan worden vanuit solide bronnen is nog geen bewijs van hun goedheid. Veelzeggend genoeg concludeert onze sidra met een herinnering van de nieuwe wetgeving die geopenbaard werd dankzij de dochters van Tselofchad. Zij hadden geargumenteed dat het erfrecht oneerlijk was (zie Bemidbar 37) - niet de interpretatie van de wetgeving, maar juist de woorden die God tot Mosjee had gesproken. Hun gevoel voor rechtvaardigheid was zo sterk dat zij moedig een beroep op Mosjee deden, die op zijn beurt een beroep op God deed. God was het met de jonge vrouwen eens. Zijn Tora was inderdaad oneerlijk geweest en grote morele overtuiging en een enorme moed geëist was vereist geweest om hiervoor op te komen en dit tegen Mosjee te zeggen.

Hieruit blijkt dat om een goede Jood/Jodin te zijn, de Tora alleen niet genoeg is. Je hebt een goed intern kompas nodig. Vanuit je hart moet je weten wat goed en wat slecht is. Je kunt er niet van uit gaan dat iets of iemand (rabbijn, ideologie, handboek, enz.) dat kompas voor je zal zijn, want, zoals we gezien hebben, zelfs de Tora kan het bij het verkeerde eind hebben en God weet het.

God lijkt zelfs gelukkig dat Hij gecorrigeerd wordt. Misschien wacht Hij er zelfs op om gecorrigeerd te worden? Ik zou zelfs graag veronderstellen dat de ware test van iemands betrokkenheid bij God en Tora juist gevonden wordt op die momenten waarop onze innerlijke kompas ons vertelt dat de Tora onmogelijk van ons wil om dit of dat te geloven of op zo'n manier te handelen, zelfs als de zwarte en witte woorden anders suggereren. Positief gesteld, het is onze verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat onze Tora, de Tora van ons leven, een zoetwater Tora is.

Onze innerlijke kompas is ons enig wichelroede om het zoete water van de Tora te vinden. Om dit tot onze gids te maken is het echte werk van onze reis.

Een andere invalshoek – Helen Goldrein

Helen Goldrein is een Limmudnik die in Cambridge woont.

De tweede helft van de dubbele sidra van Matot-Masee beschrijft de reizen van de Israëlieten gedurende hun 40 jaar in de wildernis.

Hoewel niet velen van ons een reis ondernemen die 40 jaar duurt, hebben we allemaal de gewoonte om te reizen en rond te trekken gedurende de weekenden in het Verenigd Koninkrijk en elders in Europa, of uitgebreide reizen te ondernemen rondom de wereld om verschillende culturen uit eigen ervaring te leren kennen.

Misschien is juist nu de tijd om onze reizen te overdenken. De rondtrekkende Israëlieten maakten zich geen zorgen over het achterlaten van hun "footprint" van koolmonoxide uitstoot, maar als wij er niet in slagen om onze zwerflust te bedwingen, kunnen we heel goed en snel eindigen in onze zelfgemaakte wildernis.

